

12 May 2011 Thursday 11:15-12:45
Chairmen: Yıldırım N., Öztürk Türkmen H.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SÜLÜK TEDAVİSİ

Berrin Okka¹

¹Assist. Prof., Selçuk University Meram Medical Faculty, Dept. of Medical History and Ethics, berrinokka@gmail.com

Sülükle tedavi anlamına gelen hirudoterapi yönteminin bundan 2500 yıl öncesinde antik Mısır'da kan alma yöntemi olarak kullanıldığı bilinmektedir.

Roma döneminde Galen (MS 129–199) insan vücudundaki dört sıvının (kan, balgam, sarı ve kara safra) dengelessizliğinde kan almanın gerekli olduğuna inanarak sülük kullanmıştır. İbn-i Sina'nın da uyguladığı bir yöntem olarak sülük tedavisi Ortaçağ döneminde de çok popüler olmuştur. İbn-i Sina (MS 978-1037) El Kanun Fi't-Tıbb adlı eserinde sülük tedavisi ve uygulama yöntemleri ile ilgili detaylı bilgiler vermiştir.

Hirudoterapi, 1800'lü yıllarda Amerikalı doktorlar tarafından birçok hastalığın tedavisi için kullanılmıştır. Son yıllarda ise tıbbi sülükler plastik cerrahlar tarafından kullanılmaktadır. Özellikle transplantasyon cerrahisinde venöz konjesyonu azaltmak için sülük kullanılmaktadır.

Sülükler kan emerken vücuda salgıladıkları sıvı özellikle hirudin, calin, hyalürinidaz ve histamin benzeri vazodilatör maddeleri içerir. Bu maddeler kanın pıhtılaşmasını engelleyici antikoagülan özelliğe, ağrı kesici, kas gevşetici, bağışıklık sistemini düzenleyici etkiye sahip oldukları kabul edilmektedir.

Çalışmamızın amacı, antik dönemlerden günümüze sülükle tedavinin tarihini araştırmaktır.

Anahtar Kelimeler: Sülükle tedavi; Hirudoterapi; Kan almak

LEECH THERAPY FROM PAST TO PRESENT

Hirudotherapy which means the use of leech therapy dates as far back as 2500 years ago when they were used for bloodletting in ancient Egypt. During the Roman Era, Galen (129-199 AD) used leeches because he believed that bloodletting would rid the unbalance of the four humours (blood, phlegmon, black and yellow bile) in the human body. Leech treatments were very popular during the Middle Ages as applied by Avicenna. In his book "Al-Qanun Fi Al-Tibb (the Canon of Medicine)", Avicenna (978-1037 AD) gave detailed knowledge about leech therapy and instructions on leeching.

Hirudotherapy was commonly practiced in the 1800's by American physicians treating a variety of diseases. The medicinal leech has been used by plastic surgeons in recent years. They use leeches to relieve venous congestion, especially in transplant surgery.

The leech produces a number of substances especially hirudin, calin, hylarunidase, histamine like vasodilators during biting. These substances are responsible for inhibiting blood coagulation, analgesic effect, dilating effect on muscles and regulation on immune system.

The aim of this study was to explore the history and therapeutic applications of leeches therapy from ancient times to present.

Keywords: Leech therapy; Hirudotherapy; Bloodletting